

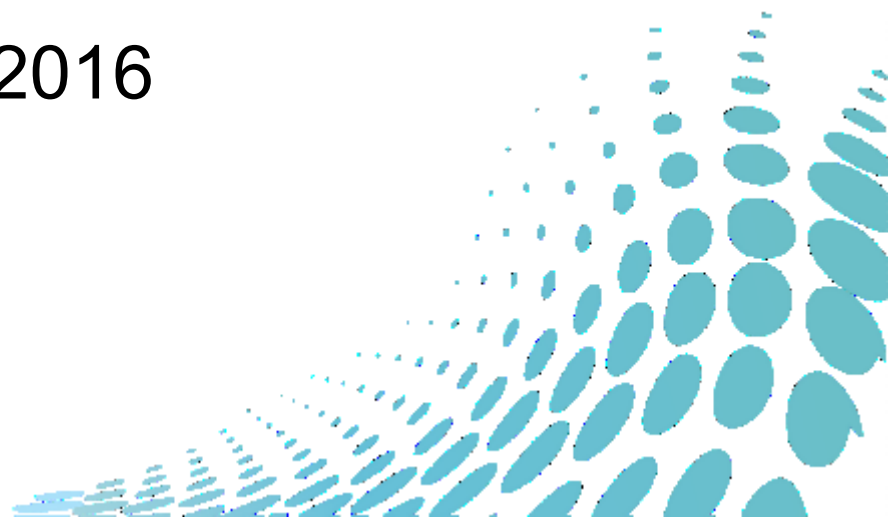

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Fylkesmannen besøker kommunestyrene

Risør

28. april 2016

Stein A. Ytterdahl – fylkesmann

Tom Egerhei – assisterende fylkesmann

Knut Berg – organisasjons- og utviklingsdirektør

Avdelingsdirektørene:

Anne Sofie Syvertsen – helse- og sosial

Britt Møll Abrahamsen – justis og vergemål

Karen Junker – utdanning- og barnevern

Tore Haugum – landbruk

Ørnulf Haraldstad – miljøvern

Disposisjon

1. Om kommunen og Fylkesmannen – overordnet
2. Kommuneøkonomi og samordning
3. Beredskap
4. Utdanning og barnevern
5. Helse og sosial
6. Justis og vergemål
7. Miljøvern
8. Landbruk

Fylkesmannsinstruksen § 1:

«Fylkesmannen er Kongens og Regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og Regjeringens vedtak, mål og retningslinjer kan bli fulgt opp. Fylkesmannen skal med dette som utgangspunkt virke til gagn og beste for fylket og ta de initiativ som finnes påkrevd.»

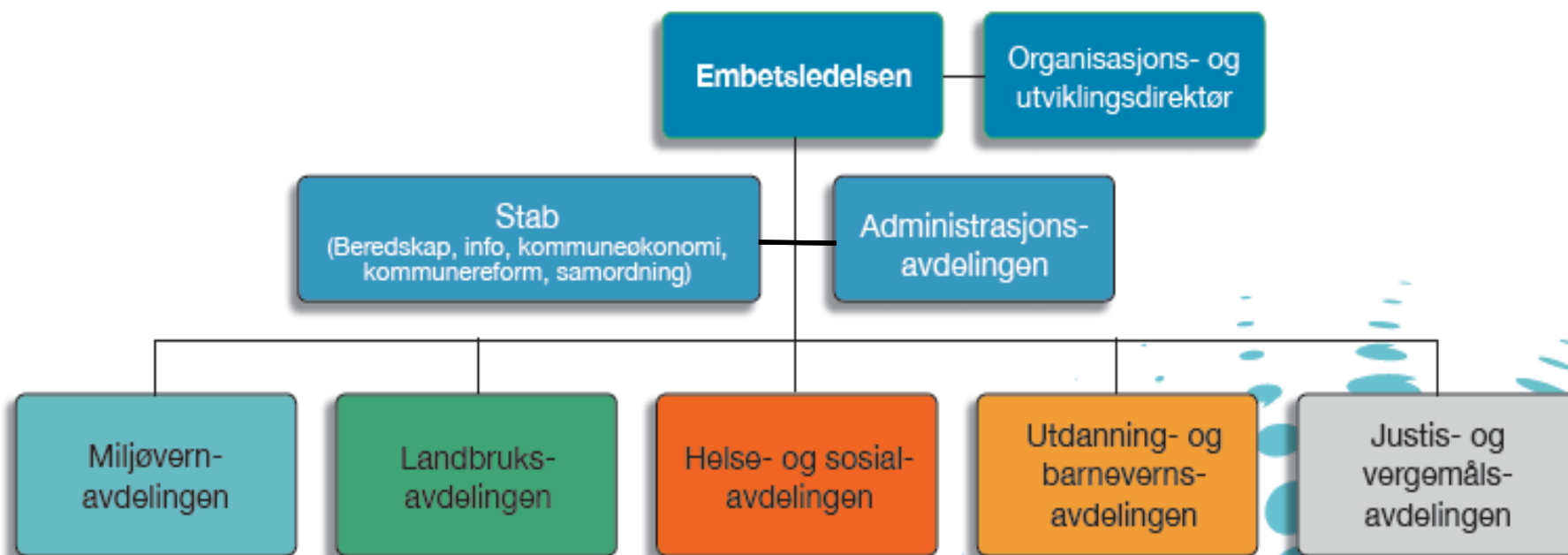

Fylkesmannen har mange «hatter» – og opptrer i ulike roller

1. Sektormyndighet
2. Rettsikkerhet for innbyggerne
3. Samordning og mekling
4. Bindeledd mellom sentral stat og kommunene:
 - ❖ ***Formidle politikken ut***
 - ❖ ***Kanaliserer signaler tilbake***

Organisasjonskart pr 1. januar 2016

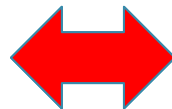
Regjeringen er vårt kommunestyre!

1. Vi er en del av den sentrale statsforvaltningen
2. Styrt av kommunal – og moderniseringsdepartementet
3. Oppdrag for 12 departementer og 9 direktorater/tilsyn
4. Er politisk styrt v/
 - Oppdrag
 - Budsjett
 - Lover og regler

Fylkes- mannen

Styrt av regjeringen
Del av det sentrale
statsapparatet

Fylkes- kommunen

Styrt av fylkestinget
Selvstendig enhet

Det kommunale selvstyret – frihet og ramme

Statens styring

Politiker-rolle(n)

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Kommunene er Fylkesmannens viktigste samarbeidspartner og målgruppe

Hvordan kan vi spille hverandre gode?

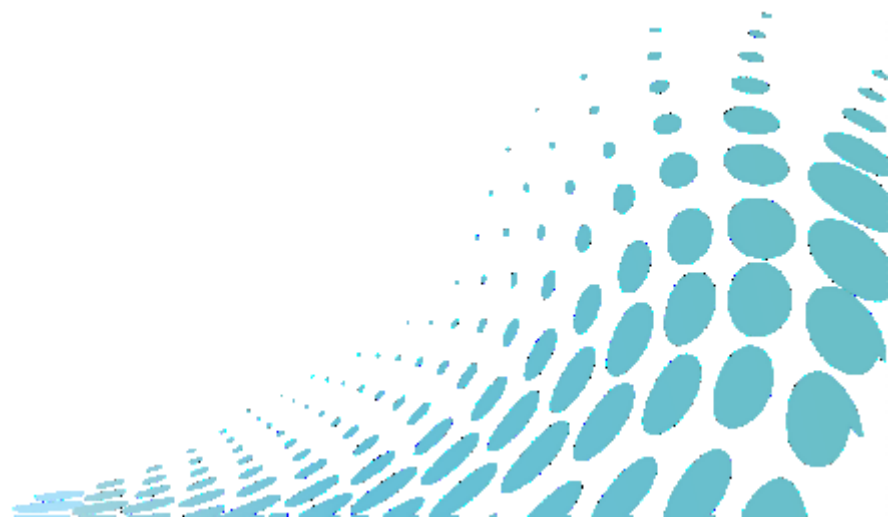

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

God rolleforståelse

Gjensidig respekt

Løpende kontakt

Kommunestaben

- Kommuneøkonomi
- Samordning på statens side, inkl. tilsynskalender
- Dialogen med ordførere og rådmenn
- Kommunereformen

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

«Det er helt klart et budsjett. Det er fullt av tall her.»

George W. Bush

FM's oppgaver på kommuneøkonomi

- Informasjon og veiledning
- Økonomiplan, budsjett, regnskap og årsrapport skal sendes Fylkesmannen til orientering
- Godkjenne garantier, regelverk om finansforvaltning, KOSTRA, skjønnsmidler
- ROBEK-kommuner: Lovlighetskontroll og godkjenning av låneopptak

Sentrale nøkkeltall og krav til bærekraftig kommuneøkonomi

- Netto driftsresultat – i prosent av brutto driftsinntekter (mer enn 1,75 %)
- Netto lånegjeld – i prosent av brutto driftsinntekter (ikke over 75 %)
- Disposisjonsfond – i prosent av brutto driftsinntekter (ikke mindre enn 5 %)

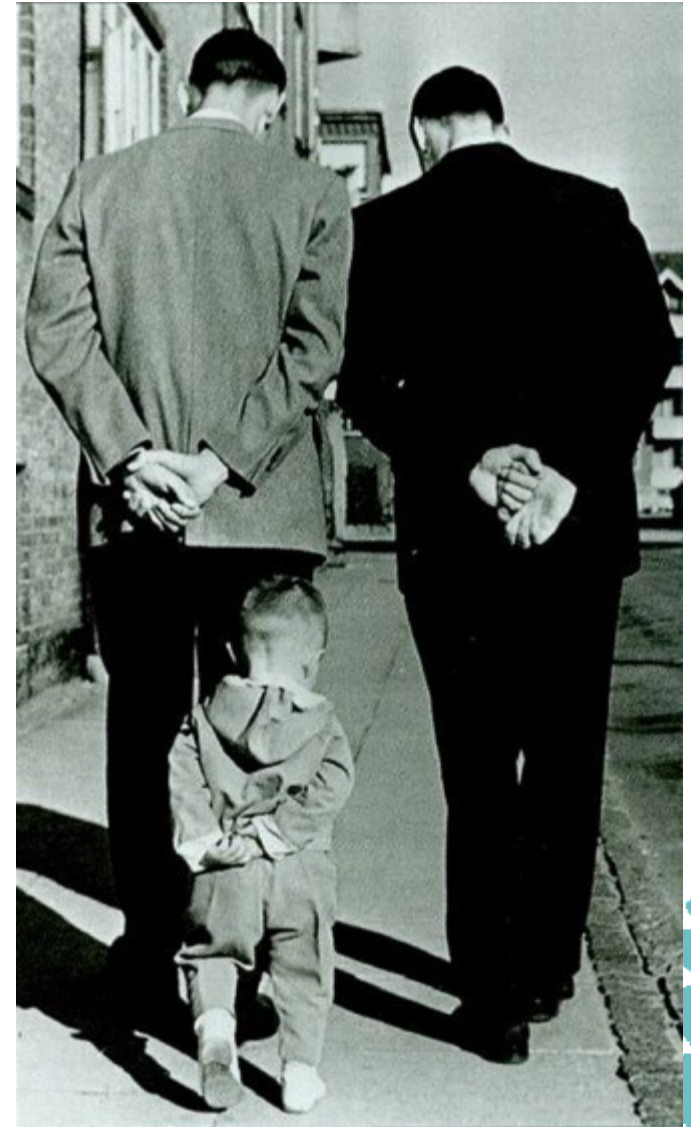
Grunnleggende bestemmelser om budsjett og økonomiplan

- ***Balansekravet*** etter kommuneloven
- ***Realismekravet*** i balanse mellom utgifter og inntekter
- ***Driftsresultat*** skal minst dekke renter, avdrag og planlagte avsetninger

Bruk KOSTRA!

- Sammenlikne tall:
 - Over tid
 - Med sammenliknbare kommuner
- Bruker kommunen mye eller lite resurser ? -
og hvorfor?
- Prioritering – dekningsgrader – enhetskostnader

FM's samordningsrolle:

*Alle ønsker samordning
– men ingen vil bli samordnet?!*

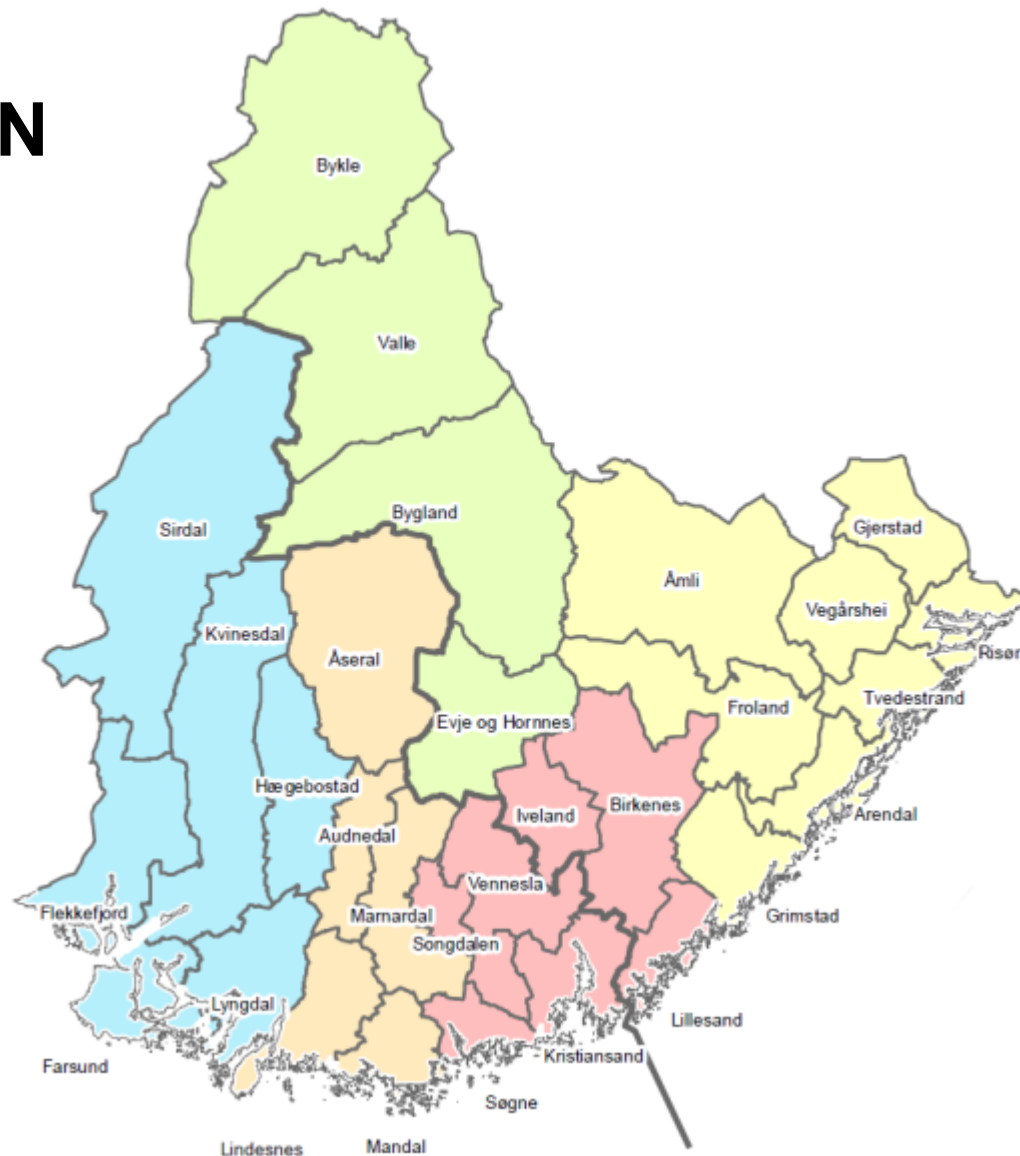
- Fylkesmannens tilsynsforum
- Tilsynskalender
- Samordning av innsigelser pbl
- Flyktningsituasjonen sammen med KS
- ***En øvelse i å ro uten årer (?)***

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

KOMMUNEREFORMEN

Norske
kommuner er
ikke veldig
små –
men de er
små i forhold til
de store
oppgavene de
har!

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Antall yrkesaktive pr. pensjonist

(verre for de små med lav vekst)

If we want things to stay as they are, things will
have to change.

(Giuseppe Tomasi di Lampedusa)

izquotes.com

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Beredskapsstaben

- Kommunal beredskap er lovhjemlet plikt
- Alle kommuner skal ha helhetlig ROS-analyse og overordnet beredskapsplan
- Fylkesmannen
 - er veileder og pådriver
 - er tilsynsmyndighet
 - kan reise innsigelser i arealplansaker

Ekstremværet «Synne» (Foto: Yngve Årøy)

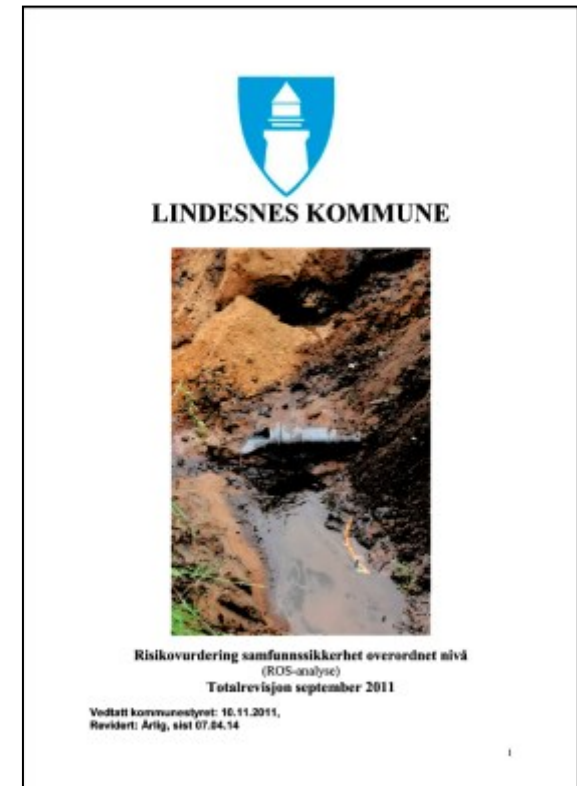
Ekstremværet «Nina» (Foto: Lyngdals Avis)

Kommunens ROS-analyse:

- er det grunnleggende dokumentet for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet
- skal vise risikobildet i kommunen i et «fugleperspektiv»
- er en premiss kommuneplanarbeidet
- skal forankres i kommunestyret

Men hvis du synes beredskapen svir på pungen – prøv en krise!

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Overordnet beredskapsplan

- rask etablering av kriseorganisasjonen
- rask varsling
- effektiv håndtering av hendelser
- riktige tiltak
- øvelser minst hvert annet år
- øvelse med Fylkesmannen hvert fjerde år

Fra de 5 fagavdelingene

- Roller og oppgaver på de ulike områdene
- Spesielle satsinger
- Aktuelle saker

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Utdanning- og barnevernsavdelingen

Grunnopplæring

- Læringsutbytte
- Læringsmiljø
- Gjennomføring

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Barnehage

- Full barnehagedekning
- Barnehagen som del av utdanningsløpet
- Kvalitet i barnehagen

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Barnevern

- Kommunalt barnevern
- Barn i institusjoner

Helse- og sosialavdelingen

Fagområder:

- Helsetjenestene; 1. og 2.linjen
- Omsorgstjenestene
- Sosiale tjenester / økonomisk sosialhjelp (NAV)
- Folkehelse og levekår

Helse- og sosialavdelingen

Tilsyn

Veiledning

«Følge med»

Tilbakemelding til sentrale myndigheter om

- Helsetilstand
- Tilstand i tjenestene
- Behov for virkemidler (regelverk, kompetanse mv.)

Utvikling og fornying av helsetjenestene

- Samhandlingsreformens andre fase

- St. meld 19 (2014-2015): Folkehelsemeldingen
- St. meld 26 (2014-2015): Primærhelsetjenesten
- St. meld 11 (2015–2016): Nasjonal helse og sykehusplan

Folkehelseloven

Kommunen skal

- fremme folkehelse – alt arbeid
- ha oversikt over helsetilstanden – og årsakene
- i planarbeidet legge til rette for
 - helsevennlige valg
 - sosiale møteplasser
 - prioritere helse v/ arealkonflikt

Særlige utfordringer for kommunene:

- Rehabilitering
- Helsehensyn i planarbeidet
- Fokus på barn og unge
- Integrering, inkludering
- Deltid i omsorgssektoren

Justis- og vergemålsavdelingen

Vergemålsgruppa

Vergemålsreformen
av 2013

- Vergemål for voksne
- Vergemål for barn
- Representant for enslige mindreårige asylsøkere

Bevillingsgruppaa

- Fri rettshjelp – offentlig salær til advokater
- Seperasjons- og skilsmisse bevilling
- Godkjenne utenlandske skilsmisser
- Ettersøkning biologiske foreldre
- Støtte til trossamfunn
- Askespredning

Førstelinjeoppgaver

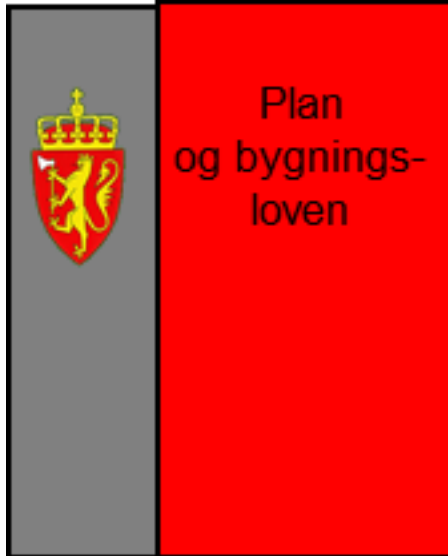

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Justisgruppa

Plan- og bygningsloven

- Klagebehandling av reguleringsplaner og byggesaker
- Kurs/veiledning for kommunene

Kommuneloven

- Lovlighetskontroll
- Veiledning

Offentleglova

Forvaltningsloven

Miljøvernavdelingen

Plangruppa

- Formidle nasjonal arealpolitikk
- Høringsinstans – plansaker og byggesaker
- Innsigelsesrett / klagerett
- VI LAGER IKKE planer SELV – men vi mener mye om dem...

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Forurensningsgruppa

- Farlig avfall og kjemikalier
- Forurensning av grunn og vann
- Miljøgifter
- Avfallsdeponi
- Gjenvinning
- Avløp
- Støy
- Vannforskriften

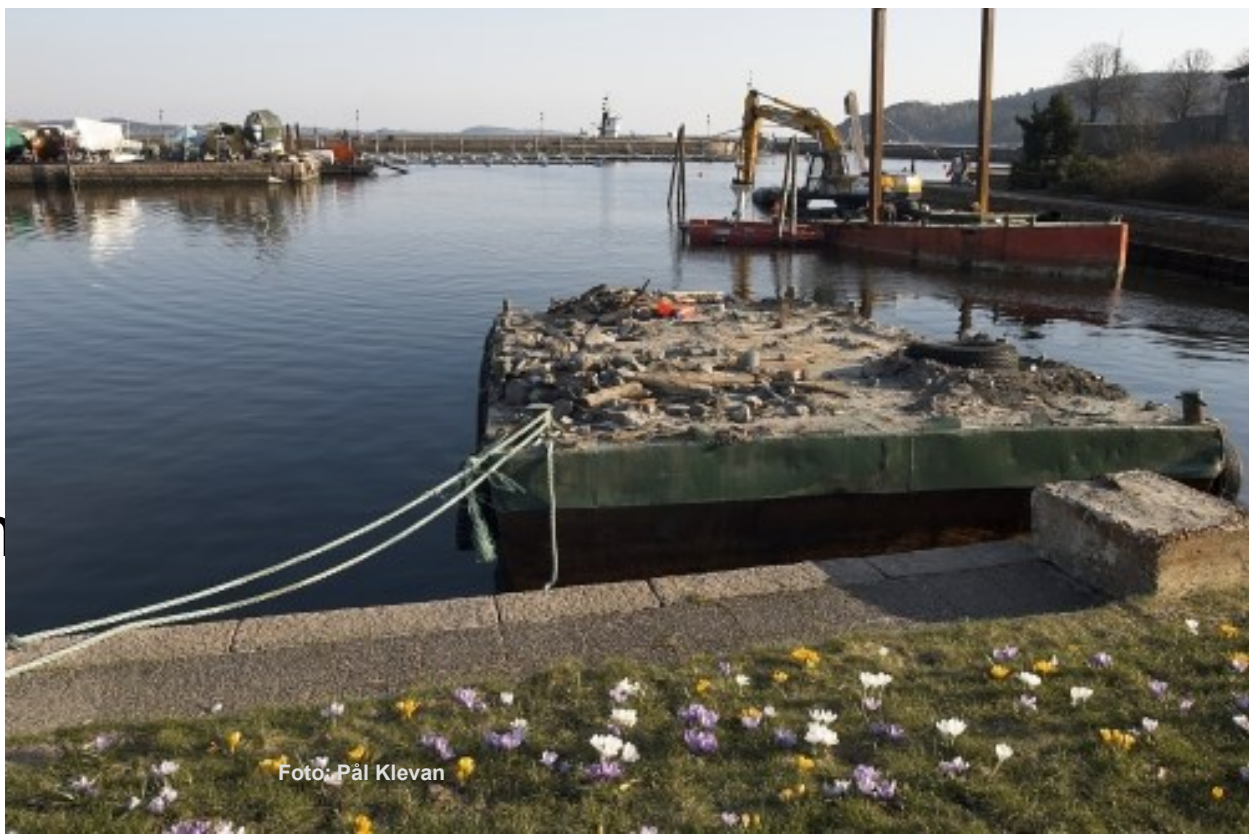

Foto: Pål Klevan

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Naturverngruppa

- Naturvern: lokal forvaltning
- Utvalgte naturtyper (UN)
- Prioriterte arter (PA)
- Handlingsplaner
- Kunnskapsbasert forvaltning
- Kartlegging
- Informasjon

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Artsforvaltning

- Naturmangfold
- Laks
- Villrein
- Rovvilt
- Fremmede arter
- Trua arter
- Energisaker
- Statlig sikra friluftslivsområder

Landbruksavdelingen

Gjennomføre den nasjonale landbrukspolitikken på Agder Iverksette jordbruksavtalen

- Jord
- Skog
- Lokal mat
- Areal
- Jus
- Næringsutvikling
- Bygdeutvikling
- Tilskuddsforvaltning og kontroll

**Kommunen er førstelinja
i landbrukspolitikken
på alle områder !**

FM er andrelinja

**1700 gårdsbruk
> 300 mill kr i direkte tilskudd**

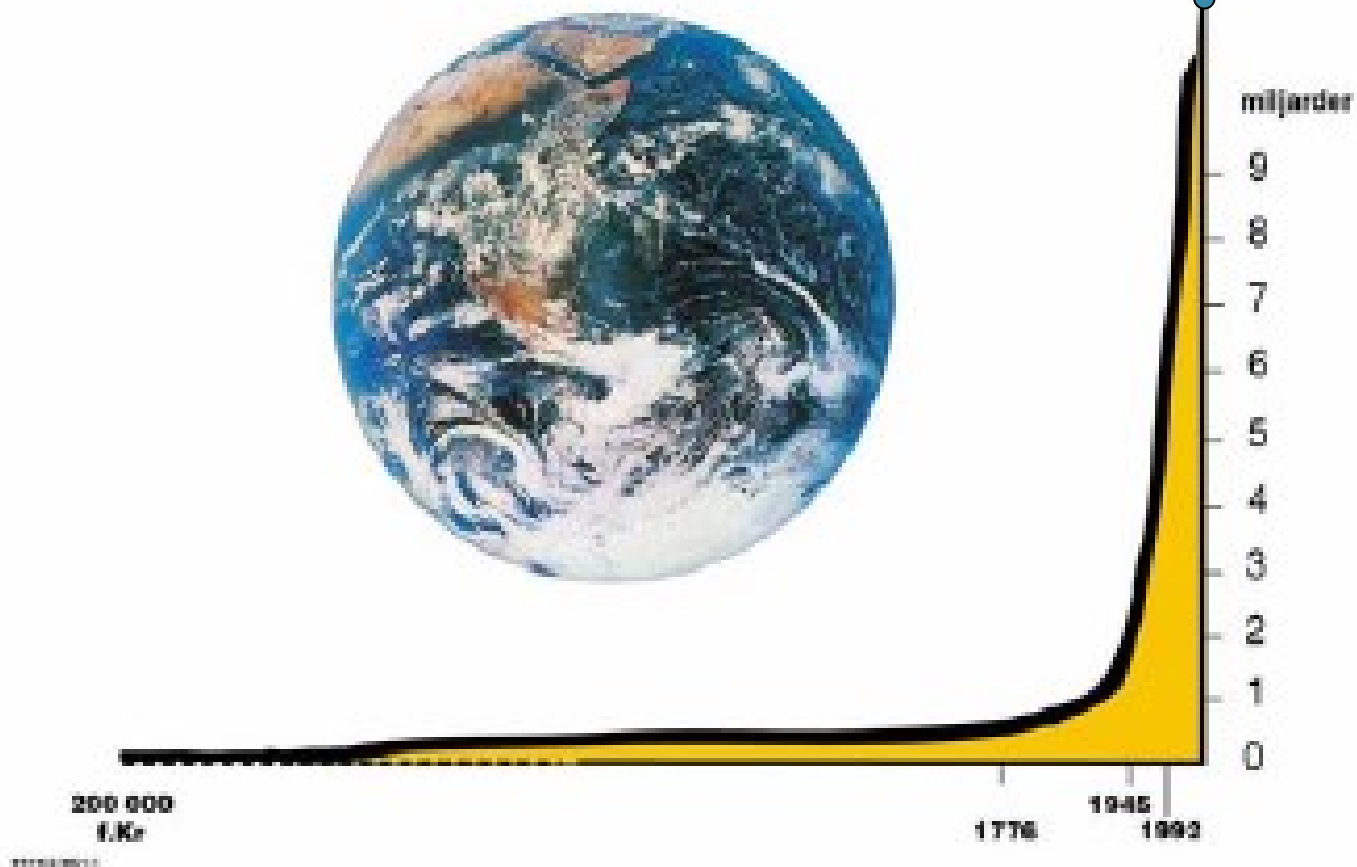

Fylkesmannen i Aust-og Vest-Agder

Stort behov
for økt
Mat-
produksjon

Jordens befolkning

Kilde: BAFF

Fylkesmannen i Aust-og Vest-Agder

Matjorda

Grunnlaget for all jordbruksproduksjon

Kommunen forvalter nasjonal jordvernstrategi

- ✓ **Årlig omdisponering skal reduseres fra 6000 til 4000 dekar innen 2020**